

ידיעות המדור לספריות

— ש. שונמי; ספרית בית הספר, מבנה וניהולה — ד"ר ח. ברדיין; הפעולה התרבותית של ההסתדרות ובעיותיה — ב. שחר. מלבד הלמודים בקרו השומעים בספרית המחלקה לסטטיסטיקה ואינפורמציה של ההסתדרות ושמוע דברי הסבר מפי ד"ר פרויס על המחלקה ופעולותיה ומפי הח' נאדל על הספריה ושיטת ניהולה. בקרו גם בספרית ביאליק, בספריה המרכזית והגנון בקריה ובספריה האמריקאית. בכל מקום נשמעו דברי הסבר על המוסדות ודרך ניהולם.

ביום ג' ב"ב 23 במאי התקיימה מסיבת סיום בהשתתפות המרצים עם חלק אמרנותי שבוצע ע"י התלמידים. בשעת הסיום האחרונה היתה שיחה על הקורס. השומעים הביעו את תודתם למרכז לתרבות והסברה ודרשו עוד קורסים וימי עיון בשאר מקצועות הספרנות, וכן פיקוח והדרכה ע"י ביקורים בספריות.

*

בימים כג—כו באלול תשי"א — 24—28 בספטמבר 1951 נערך קורס לספרנים שלב א, מחזור ה. השתתפו בו 23 איש.

*

כינוס ספרנים באיזור חיפה מטעם המדור לספריות של המרכז לתרבות בהשתתפות הח"ח ראובן לוי וא. גורר דינסקי וד"ר ח. ברדיין, מטעם המדור לספרנות במשרד החנוך התקיים בספרית ברוכוב בחיפה ביום 14.4.51. באיזור חיפה קיימות 30 ספריות שהן מסרנות למדור לספריות (14 של מועצות פועלים, 8 חבה"ק, 3 הקבה"מ, 3 הקבה"א, 2 מושבים, 1 עיריה).

בכינוס השתתפו 16 ספרנים מ"13 ספריות. הח' א. רוזנר, מנהל ספרית ברך כוב וסניפיה, פתח את הכינוס בדברי ברכה והערכה על פעולת המדור לספריות בהדרכת הספרנים.

ראובן לוי גולל לפני השומעים את בעיות הספריה והספרנות, הלבטים שהספרן מתלבט בהן ואין בידו לפתור בעצמו. אבל בלי תמיכת הספרנים לא

קורס לספרנים שלב ב' התקיים בימים ז'—יז באייר תשי"א—13—24 במאי 1951 בביה"ס לפעילי ההסתדרות. הקורס נפתח ביום א' 13 במאי ב"ב בערב ע"י הח' ב. שחר. ד"ר וורמן, מנהל הספריה הלאומית ברך את הקורס בשם הספריה הלאומית והח' ר. לוי מארגן הקורס— בשם המדור לספריות. מברך ברכה נתקבל מאת ד"ר ח. ברדיין בשם המדור לספרנות של המדינה. מטעם ועדת המיזון המשותפת השתתפו: ד"ר ה. וולטש מטעם הספריה הלאומית והח' א. גורר דינסקי מטעם המדור לספריות.

בקורס השתתפו: 9 מהקבוץ הארצי; 7 מהקבוץ המאוחד; 3 מהמושבים; 3 ממוסדות ההסתדרות; 2 ממועצות פועלים; 3 מהצבא; 3 ממוסדות אזרחיים; 2 מספריות עירוניות; 1 מהמשטרה, ב"ב 33 שומעים, 18 חברים ו"15 חברות.

הקורס הזה נערך במיוחד לשם הקניית שיטת המיזון המקוצרת המיוסדת על שיטת דיואי ומותאמת לצרכי הספריה הצבורית בישראל ולמדעי הדת והיהודים. שיטה זו עובדה ע"י ועדה משותפת של הספריה הלאומית (ד"ר וורמן, ד"ר פ. וולטש וד"ר יואל) והמדור לספריות (הח' סופיה יודין, הח' א. גורר דינסקי והח' ראובן לוי) עיבוד של השיטה הזאת נמשך למעלה משנתיים. חוברת מודפסת בסטנסיל הוגרשה כחומר למודי לשומעים, כדי שיתאמנו להקציע על פיה את הספרים.

ד"ר יואל (בהרצאה של 3 שעות) בייס את יסודות השיטה שנוקטה הועדה בעיבוד החומר היהודי ושילובה בשיטה הכללית. הח' א. גורר דינסקי הרצה על מיזון המדעים בכלל, ועל מיזון ספרים בפרט. וכ"20 שעה הוקדשו לתורת המיזון עם תרגילים מעשיים בהדרכת הח' גורר דינסקי.

ואו הלמודים: תורת הקיטלוג עם תרגילים מעשיים ע"י הח' סופיה יודין; ניחול משקי, טכני והדרכת של הספרנים — ר. לוי; הביבליוגרפיה והספרן

לוכל גם המדור לספריות להושיט עזרה להם. הדרך היא: הידוק קשרים בין המדור לבין הספריות — שהוא יביא לידי פעולה הדדית. ד"ר ח. ברדיין ברח את הכינוס בשם המדור לספרנות במשרד החינוך והתרבות. ספר על פעולות המדור וקשיי עבודתו, רבוי צרכיו ומעוט יכולתו.

א. גורודינסקי ייחד את דברו על תפקידו של הספרן כמדריך הקורא. זהו תפקיד קשה, עדין ואחראי. אולם זהו תפקידו העיקרי. שאר הפעולות הן פעולות טכניות לבד. הקטלוג שבכ"תב וההדרכה בע"פ היא דרישתנו מהד ספרן. לשם כך צריך הספרן ללמוד ולהשתלם.

החברים מסרו דו"ח מפעולות הספריות במקומותיהן, דברו על העזרה ש"הם דורשים מהמדור: א) רשימות ביב"ליוגרפיות של ספרים חדשים לכל הפחות אחת לחודש. ב) כרטיסי קטלוג מודפסים, שלא יצטרך הספרן לבטל ז"מנו על כתיבה. ג) כריכות לספרים משומשים וגם לספרים חדשים, כי הכריכות של עכשיו אינן ראויות לספריות צבוריות. ד) ספרי הדרכה וביבליוגרפיה. ה) קורסים להשתלמות. ו) ביקורים בספריות מטעם המדור. ז) תקנות לספרן. ח) דרישה לממשלה שתשתתף בתקציב המדור לספריות כדי לאפשר הרחבת עבודתו.

הח' מאיר למד עמד על עזרת הישר בים ע"י המועצה האזורית בהשתתפות הממשלה ליסוד ספריה מרכזית. הוא מ"פקפק, אם כבר גלעדי יסכים להצעת ר. לוי, הוחלט להטיל על המדור לספריות לעבד תכנית של ספריה מרכזית ותקנות ניהולה, הקצבת המועצה האזורית והשתתפות הממשלה ולקרוא לפי גישת כל ספרני האזור לדיון על תכניתה ותקנותיה של הספריה המרכזית. החברים הביעו את קורת רוחם מפגישת ספרנים זו.

הח' מאיר למד עמד על עזרת הישר בים ע"י המועצה האזורית בהשתתפות הממשלה ליסוד ספריה מרכזית. הוא מ"פקפק, אם כבר גלעדי יסכים להצעת ר. לוי, הוחלט להטיל על המדור לספריות לעבד תכנית של ספריה מרכזית ותקנות ניהולה, הקצבת המועצה האזורית והשתתפות הממשלה ולקרוא לפי גישת כל ספרני האזור לדיון על תכניתה ותקנותיה של הספריה המרכזית. החברים הביעו את קורת רוחם מפגישת ספרנים זו.

הח' מאיר למד עמד על עזרת הישר בים ע"י המועצה האזורית בהשתתפות הממשלה ליסוד ספריה מרכזית. הוא מ"פקפק, אם כבר גלעדי יסכים להצעת ר. לוי, הוחלט להטיל על המדור לספריות לעבד תכנית של ספריה מרכזית ותקנות ניהולה, הקצבת המועצה האזורית והשתתפות הממשלה ולקרוא לפי גישת כל ספרני האזור לדיון על תכניתה ותקנותיה של הספריה המרכזית. החברים הביעו את קורת רוחם מפגישת ספרנים זו.

הח' מאיר למד עמד על עזרת הישר בים ע"י המועצה האזורית בהשתתפות הממשלה ליסוד ספריה מרכזית. הוא מ"פקפק, אם כבר גלעדי יסכים להצעת ר. לוי, הוחלט להטיל על המדור לספריות לעבד תכנית של ספריה מרכזית ותקנות ניהולה, הקצבת המועצה האזורית והשתתפות הממשלה ולקרוא לפי גישת כל ספרני האזור לדיון על תכניתה ותקנותיה של הספריה המרכזית. החברים הביעו את קורת רוחם מפגישת ספרנים זו.

הח' מאיר למד עמד על עזרת הישר בים ע"י המועצה האזורית בהשתתפות הממשלה ליסוד ספריה מרכזית. הוא מ"פקפק, אם כבר גלעדי יסכים להצעת ר. לוי, הוחלט להטיל על המדור לספריות לעבד תכנית של ספריה מרכזית ותקנות ניהולה, הקצבת המועצה האזורית והשתתפות הממשלה ולקרוא לפי גישת כל ספרני האזור לדיון על תכניתה ותקנותיה של הספריה המרכזית. החברים הביעו את קורת רוחם מפגישת ספרנים זו.

הכינוס התחיל ב" 8.30 ונסתיים ב" 3 אחה"צ.

בכ"א בכסלו תשי"ב — 20 בדצמבר 1951 התקיימה בצמח מטעמנו פגישה של ספרני עמק הירדן. דברי פתיחה אמר הח' שמריהו מדגניה א', מרכז התרבות האזורי. הח' ר. לוי גולל לפני הנאספים את בעיות הספריה ופתרון

יצא קובץ ביבליוגרפי של חדשי תש"ר
רי—אדר ב. בזה הושלמה הביבליוגר-
פיה של שנת תשי"א.

*

"יד לקורא" מופיע משנת תשי"ב מ'
טעם המדור לספריות והוצאת "עם עור'
בד" כרבעון לספרנות וביבליוגרפיה. עם
הופעת "ילקוט ביבליוגרפי" לרישום
הספרים החדשים נפסק פרסומם ב"יד
לקורא".

*

בחדשי ניסן תשי"א—כסלו תשי"ב
(אפריל—דצמבר 1951) טפל המדור ל-
ספריות ביסוד ספריות חדשות וסיוע
לספריות קיימות בנקודות הבאות:
הראל (קבוץ), מ.פ. פתח תקוה (מע-
ברה), אשתאול (מושב עולים), בית ע-
ריף (מושב עולים), יכני (מושב עור'
לים), כוכב (מושב עולים), גרדוש (קי-
בוץ), מפלסים (קבוץ), יציץ (מושב
עולים), נוה אור (מושב עולים), סנה
ברור חיל (קבוץ), בית גוברין (קבוץ),
יגל (מושב עולים), לוחמי הגיטאות (ק-
בוץ), עין גטפים (משלט), עין זיתים
(קבוץ), חולון (מעברה), רגבים (קי-
בוץ), יד חנה (קבוץ), רמת יצחק (ה'
נוער העובד), התישבות נחל, פלמחים
(קבוץ), צפת (מ.פ.), אילת (מ.פ.), ח'
צרים (קבוץ), מגדל אשקלון (מ.פ.), צ'
פורי (מושב עולים), סמינר למורים (ח'
דרה), כרמים (מושב עולי לוב), סלמה
(שיכון עולים), מצליח (מושב קראי),
האון (קבוץ), כפר חסידים (מ.פ.), יגב
(מושב עולים), משגב עם (קבוץ).

וציין את הפעולות של המדור לתקנת
הספריות. ד"ר ח. ברדיין מנהל המ-
דור לספרנות במשרד החינוך והתר-
בות דבר על הנושא: "הספריה הצבר'
רית בישראל והמדינה", ספר על הק-
שיים ועל הפעולות שנעשו ועל התכ-
ניות לעתיד הקרוב. החברים — הספ-
רנים ספרו על מצב הספריות במקומות,
על לבטיהם בעבודה. דובר בהתמרמ-
רות רבה על כריכות הספרים שהן נק-
רעות עם הקריאה הראשונה או עוד
לפניה, ודרשו מהמדור שהוא יסדר כ-
ריכות חזקות לספרים חדשים כשם ש-
הוא מסדר כריכות לספרים משומשים.
כמו כן נדרש המדור להרחיב את פעו-
רתו בשטחים שונים ביחוד בהדרכה.
גם מהמשרד לחינוך דרשו החברים עז-
רה בהשגת חמרי כריכה וציוד. הח' ר.
לוי סיכם ואמר שפעולות המדור תל-
יות במידה רבה בערנות הספרנים: לע-
נות על השאלונים, ללמד בקורס לספ-
רנים, להיות בקשר תמידי עם המדור.
הספרנים ייהנו מהמדור אם ייענו לו.
זהו התנאי לעבודה תקינה.

נתקבלו החלטות ברוח הדברים ש'
נשמעו. נמסר למרכז התרבותי ליסד
כריכה בצמח, בשביל ספריות האזור.

*

"ילקוט ביבליוגרפי", יוצא אחת לח-
דש, מחדש ניסן תשי"א, מטעם המדור
לספריות והתאחדות הוצאות הספרים
העבריות בישראל. בו מתפרסמים בכל
חדש הספרים העבריים היוצאים ביש-
ראל והמתקבלים מהתפוצות.